

Charters uit het familiearchief Van Vredenburg berustende in het Nationaal Archief (3.20.61.01)

door

Antonius van der Tuijn

In het verleden heb ik in het familiearchief Van Vredenburg berustende in het Nationaal Archief (3.20.61.01) een aantal charters gefotografeerd en uitgewerkt. Helaas zijn hierbij 4 charters in het Latijn gesteld welke ik niet heb uitgewerkt (inv. 253, 254, 261, 269) en een charter (inv. 255) is door beschadiging niet te lezen.

De overige charters, te weten inv. 256, 257, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 267, 270, 271, 272, 273, 275 en 284 betreffen 's-Gravenzande.

Inv. 268 betreft Naaldwijk.

Inv. 274 betreft Wateringen.

Inv. 281 betreft Nazareth te Rijswijk.

Inv. 282 betreft Monster.

Van Vredenburg inventaris 256.

Wij prior ende ghemeen convent der Regulieren van Bethanien bij tsGravenzande doen kond ende kenlic allen luden dat wij ghesien hebben ende ghelesen enen brief die gans was ende gave mit vijf seghelen bezeghelt, inhoudende in alre manieren als hier nae volghet. Inden naem gods amen. Ic Willem van Egmonde machtich ende ghesont van live wetende mijnre vijf sinnen mit goeder voirsienicheijt aendenckende datter mer sekerre en is dan die doot ende onsekerre der uijren des doots hier om om salicheijt mijnre sielen bi rade mijns prochijpape, gheven ic mit desen open brieve in gherechter aelmissen ende in gherechten testamenten den beginen tot tsGravenzande die nu sijn ende namaels wesen sullen dat stijnen duifhuijs mit allen nutscip ende profijt daer of comende, dat ic hebbe doen maken op dat lant dat ic ieghen hem luden ghehuijrt hebbe, gheleghen binnen haren hove. Voirt so gheve ic den voirsz. beghinen den bogaert mit al sinen toebehoren alle nutscip ende profijt daer of comende ende alle tijmmernedse ende goede die ic hairlude lant ende binnen haren hove hebbe doen setten, maken ende doen brenghen ende hier namaels noch sal doen maken ende doen brenghen tot hairlude voirsz. behoef tot alre tijt als het mij ghenogher. Om dat dit wair is soe hebbe ic dese brief open bezeghelt mit mijnen zeghele hier an ghehanghen. Ende om die meere sekerheijt wille heb ic ghebeden eerbaren luden gheestelic ende waerlic hoir Aernt van Diest mijnen prochijpaep, hoir Goeswijn van Tricht onser vrouwen cappellaen, Andries vter Voort ende Dirc Jacobs soen scepenen in tsGravenzande dat sij desen brief mijt mij bezeghelt hebben mit haren seghelen hier an ghehanghen. Int iaer ons heren dusent vierhondert ende achte opten heijlighen Kersdach. In kennessen der waerheijt so hebben wij prior ende ghemeen convent voirsz. desen brief bezeghelt mit onsen convents seghele. Int iaer ons heren dusent vierhondert ende sesendertich op sinte Andries avont.

Van Vredenburg inventaris 257.

Wij Machtelt Cupers ende Soete Jans dochter bewaersters vanden beghijnhove te sGravensande doen kenlic allen luden dat wi bi consent der ghemeenre beghinen ghegeven hebben in erfhuere den Reguliers van Bethanien wonende bi tsGravensande vier hont lants, streckende oestwaert vande beghinen sloet tot in die vaert ende beleghen hebben an die suijtzeide ende an die noortside die Reguliers voirsz. Ende hier voir hebben wi ontfanghen in erfhuere vanden Regulieren voirsz. enen boomgaert streckende westwert an tgasthuijs, oestwert ende suijtwert den behijnhove voirsz. ende noortwert an des gasthuijs werf. Ende des so sellen si ons toegheven enen gouden crone of pajment hoerre waerde. Alle iaer te betalen tot Kersavont. Ende hier hebben bi ende overgheweest meester Heijnric deken van Naeldwyc ende heer Willem Claijsz. canonic te Naeldwyc. In kennisse der waerheijt want wi self ghenen seghel en hebben, so hebben wi ghebeden Allaert Berthelmeesz. ende

Joest Pietersoen dat si desen brief voir ons beseghelt hebben. Int iaer ons heren dusent vierhondert twee ende dertich opten laetsten dach in ianuario.

Van Vredenburg inventaris 259.

Ic Claijs Aernt Gherijts soens zoen doe kondt allen luden dat ic vercoft hebbe den prior ende convente der Regulieren van Bethanien bi sGravenzande alsulcke weije van anderhalf marghen meer of mijn, bi den hoop sonder maet als ic legghende hadde in Lijerambocht, daer ic henluden of doen setten hebbe biden rechte in dat hofboec ende hebben belegghen an die noortside ende an dat oijsteijnde Storm Aerntsz., an die suijside Jan Jacobsz. ende Pieter Goessens zoen ende an dat westeijnde Jan Jacobsz. Laen. Van welcke coop ic mij belie al voldaan ende betaelt te wesen, den laetsten penninc mitten eersten. Ende love hemluden dit voirsz. lant te waren als men hoflant ende tijnsbaer lant sculdich is te waren inden ban daert ghelegghen is, behouden den heer sijn recht. Sonder arch ende list. In kennesse der waerheijt so heb ic Claijs voirsz. desen brief bezeghelt mit minen seghe; hier an gehanghen. Opten sesten dach in julio int jaer ons heren dusent vierhondert vierendeviertich.

Van Vredenburg inventaris 260.

Wij prior ende ghemeen convent der Regulieren van Bethanien bi sGravenzande doen kondt allen luden dat wij ghelooft hebben heer Pieter van der Sterre priester of houder des briefs bi sinen wille jaerlix sculdich te wesen ende te betalen tot Kersavont een gouden wilhelmusche hollantsch scilt of tpaijment dat daer goet voer wesen sel, tsiaers sijn leven lanc durende ende niet langher. Die wij hem versekert hebben ende versekeren op onse cloester voirsz. ende alle onse goeden waer sij ghelegghen sijn. Ende na dien dat heer Pieter voersz. oflivich is gheworden so hebben wij ghelooft den ghemeen beghinen binnen sGravenzande een wilhelmusch scilt tsiaers erflichke renten, staende op alsulcke tien hont lants luttel mijn of meer als wij legghende hebben twisschen die noortvest ende dat heijligen gheest huijsigen in Danijsvelt. Te betalen alle jaers tot Kersavont ende Onser Vrouwen daghe te Lichtmisse als ghemeen lanthuijer hier versciijnt. In kennesse der waerheijt so hebben wij ons convents zeghel hier an ghehanghen. Int jaer ons heren dusent vierhondert een ende vijftich opten derden dach in septembri.

Van Vredenburg inventaris 262.

Cond ende kenlic sij alle luden die desen brief sullen sijen of horen lesen hoe dat wij Regulieren van tsGravenzande tot Bethanien over gecomen sijn ende verhuijrt hebben Adriaen Jansz. priester ter selver stede een tuijn ghelegen bij die voirmolen an dat capittel van Naeldwijck voir achteen stuvers tsiaers. Te betalen tot Onser Vrouwen Lichtmisse inden winter. Welke voirsz. tuijn hij sal bepoten, besaijen, bogerden off betuijnen na dattet hem onbairlicste ende profitelixste dunct wesen. Ende dese voirsz. huijr sal duerende wesen tot sijns ouders leven lang ende sijns leven ende sijns broeders leven ende Jacob Gherijtsz. leven sinen neef. Maer na deser alre doot sal dese voirsz. tuijn weder comen an die voirsz. Regulieren sonder ijements toesegeffen of weder seggen mitten recht tsij geestelick of wairlick. In kennesse der wairheijt so heeft die prior van den voirsz. Regulieren desen brief bezegelt. Int jair ons heren dusent vierhondert drie ende tsestich op sinte Marien Magdalenen avont in julio.

Van Vredenburg inventaris 263.

Cond ende kenlic sij allen lude die desen brief sien of horen lesen hoe dat ick Ariaen Jansz. priester ghehuijrt heb iegen die Regulieren van tsGravenzande tot Bethanien een tuijn ghelegghen bij die voirmolen an dat capittel van Naeldwijck voir achteen stuvers tsiaers. Te betalen tot Onser Vrouwen Lichtmisse inden winter. Welke voirsz. tuijn ic sal bepoten, beplanten, bogerden off betuijnen na datter mij onbairlixste ende profitelickste dunckt wesen. Ende voirt so sal dese voirsz. huijr durende

wesen tot mijns ouders leven lanck ende mijn Ariaen Jansz. leven priester ende mijn broeders leven ende Jacob Gherijtsz. leven mijn neve. Maer na deser alre doot sal dese voirsz. tuijn weder comen an die voirsz. Regulieren sonder ijements toe seggen of weder seggen mit recht tsij geestelick of waerlick. In kennesse der waerheijt so heb ic Ariaen Jansz. of mijn vader voir mijn desen brief bezegelt. Int jair ons heren dusent vierhondert drie ende tsestich op sinte Marie Magdalenen dach in julio.

Van Vredenburg inventaris 264.

Wij scepen inder ambocht van Monster doe cond ende kenlic allen luden dat voer ons ghecoemen is Heinrijc Govertsz. ende lide dat hij vercoft hevet die Reguliers tot tsGravenzande of den rentemeester vanden cloester vier hont lants luttel min of meer mit alsulke hofhure ende scaten als daer op staet, leggende inder ambochte voirscr. ende hevet belegen an die noert zide die ban wateringe ende en die oestzide Dirc Jan Tomansz. ende an die zuijt zide die pastoer van Monster ende an die westzide die kanunnicken vanden Hogenlande tot Leijden. Ende ic Heinrijc voirsz. ghelove ende ware voer mij ende minen erven die Reguliers voersz. waer dat sij enige ghebreck hadde van dese lande dat sij dat verhalen sullen an alle min guet die ic nuter tijt hebbe of hiernamaels krijgen mach. Ende van dese voirscr. coep daer lide ic Heinrijc voirn. wel voldaan ende betaelt, den lesten penninc mitten eersten, alle dinck sonder arch ende liste. In kennisse der waerheit so hebben wij scepen desen brief wthanghende bezeghelt mit onsen ghemenen zeghelle. Int jaer ons heren dusent vierhondert ende 66 op den sesten dach in februario.

Van Vredenburg inventaris 265.

Inden naem des vaders des zoens ende des heiligen geests amen. Ic Gherijt van Culenborch bastart machtich mijnre redenen ende wel bedacht mijnre vijf zinnen, hebbe gemaect ende geordiniert mijn wterste wille ende testament in manieren nagescreven. Inden eerste so hebbe is geordiniert, gesticht ende gemaect mit goeder voirsienicheit in die eer goids sijnre gebenedider heuer moeder maget Marien, sinte Pieter apostel ende alle goids heiligen om sonderlinge lastige redenen mij ende mijn consciencie dair toe porrende om oflaet ende verlatenisse te hebben van allen minen sonde ende om salicheit mijnre zielen mijnre ouderen ende alle anderen zielen dair icx voir begere en an mij ten affteren sijn of mogen wesen. Alsoe is veel jairen ende lange tijt vervolger ende gepleit hebbe ende dair veel saken gesciet sijn die so lange geleden sijn dat die luijden die ic sculdich was doot ende wech sijn. Ende oec mede en sijn dair een deel gesellen in minen dienste neder gelegen, die de heer van Culenborch ende sijn ondersaten ter doot gebrocht hebben tot tijnen toe, sonder enich beteringe dair van te hebben. Daer mede so heb ic tot veel tiden die ondersaten van Culenborch gevangen ende thoer helpen nemen dair sij grote scade ende hinder bij gehadt hebben ende geen verset van nijemant dair van gehadt hebben. Ordineren dair om, stichte ende maeken mit desen minen brieve eenen ewigen dienst van een dagelixe misse diemen doen ende verdienen sel tot ewige dagen inder kercken des convents der Regulieren buten tsGravenzande op dat heilige cruijs outaer na mijnre doot tertstont als ic officlich geworden sel wesen. Voor welc outaer ic mijn sepiltuer gecoren heb. Te weten dat een vanden priesteren vanden Regulieren des convents voirsz. alle dage eens tot ewigen tijde ter gedenckenisse mijnre zielen ende mijnre ouderen ende alle der geenre zielen dair ict voir begerende ben ende an mi ten afteren mogen wesen, een misse sel lesen op dat heilich cruijs outaer voirsz. Ende nader missen staen op mijn graft daer ic begraven sel wesen voir den outaer voirsz. ende lesen (anferen) ende de perfundis mit een pater noster ende ave maria ende collecten dair toe dienende voir de zielen voirsz. Voirt so is mijn wterste wille als dat alle die broederen des convents voirsz. tot ewigen dagen tot vier stonden des jairs, te weten omtrent die vier quateremperen luttel voir of luttel na alst aldaer bequaemste gescien mach vier memorie tsiairs doen sellen in hoir kercken voirsz. voir mijn ziel, mijnre ouderen ende allen anderen zielen dair ict voir begeer ende an mi ten afteren mogen wesen, des avonts vigelie van negen lessen mit drie kaersen staende op mijn graff ende des morgens misse van requiem ende vigelie. Ende misse gedaen ende geëijndt wesende sullen zij gesamender gant gaen op mijn graf voirsz. lesende aldair misere ende depfundis pater noster ende ave maria mitten

collecten dair toe dienende. Des mede sellen allen die priesteren des convents voirsz. tot ewigen dagen tijden ende allen stonden als men doen sel die misse van requiem, alsdan misse doende ende celebrerende elc bijsonder in sijne missen trouwelic bidden voir mijn ziel ende alle zielen voirsz. Des sellen die priesteren des convents voirsz. tot elcken stonden als men die memorie doen sel op dat sij mijn ziel ende alle zielen voirsz. te bet in hoirre memorie mogen hebben tot seggen van hoirren prior inder tijt wesende hebben pijtancie tot hoire tafel of maeltijt welc geëijndt wesende so dictie als dat gebuert tot ewigen tijden sullen sijn gehouden wesen gesamentlic te lesen misere ende depfundis pater noster ende ave maria mitten collecten dair toe dienende voirden zielen voirn. Voirt so is mijn wterste wil als dat die broederen vanden convente vanden Regulieren voirsz. tot ewigen tijden ende alle stonden als in die memorie doen sel deelen sellen den rechten armen 10 pont an broede, scoen of clederen als hem dat alder salichste duncken sel tot salicheit mijnre zielen mijnre ouderen ende alle die geenre zielen die an mi ten afteren mogen wesen tot der somme toe als hier na verclaert staet. Ende oec mede tot ewigen tijden jairlics eens wtreyken ende betalen den heiligen geest meesteren binnen Wtrecht vier pont hollants pajments binnen die twalff nachten van Korsavont om dair te deelen den armen (vp...) voirden zielen voirscreven. Ende om dit te volcomen ende volbrengen so heb ic Gerijt van Culenborch voirsz. dair toe bewijst ende gegeven na mijnre doot, bewijse nu alsdan ende dan als nu ende geve mit mijne desen brieve den convent der Regulieren buten tsGravenzande voirsz. tot enen vrijen eijgen ende ewich die helft van mijnen goeden, erven ende landen gelegen in Grijsoorde tot hondert ende twintich gemeten lants, die ic wittelic gecoft ende betaelt hebbe tegen den ouden Jan Oom, meester Heijnric Oom gebroederen ende joncfrou Margriet, Goodschalck Ooms weduwe, na wtwijsinghe der scepenen brieve die ic dair of hebbe. Te weten tsestich gemeten lants dair ic die ander tsestich gemeten lants vanden hondert ende twintich gemeten voirsz. joncfrou Frederijn van Amerongen mijn dochter na mijnre doot tot eenen vrijen eijgen ende erflic te mede gawe mit willen van nijelant gegeven hebbe. Mit welcke tsestich gemeten voirsz. ende die helft van dusent arnoldus gulden die mijn joncker van Culenburch mi sculdich is. Ende hoir oec mede gegeven ende bewesen heb joncfrou Frederijn van Amerongen mijn dochter voirsz. of staen sel niet meer te eijnschen noch te deijlen van mijn goeden die ic after laten ende mitter doot ruijmen sel. Welcke tsestich gemeten lants voirsz. dat convent voirsz. tot eenen vrijen eijgen ende tot ewigen tijden behouden ende besitten sel. Ende die mitscappen renten ende profiten jairlics dair of comende ontfangen sonder wederseggen van minen erven ende nacomelingen, behoudelic dat dat convent voirsz. gehouden sel wesen jairlics wt te reijcken vanden renten comende vanden lande voirsz. joncfrou Alijt van Culenburch mijn zuster ende Elije mijn zoen ist dat sij mi beiden verlenen ses pont grooten vlaems, te weten elcs drie pont grooten, hoir leven lanc. Ende den langlivichste van hen beiden, wanneer een van hem beiden sterft vier pont grooten. Ende wes dair over comt boven die ses pont grooten of vier voirsz. ende boven die vier £ hollants pajments die gaen sellen jairlics tot Wtrecht als voirsz. staet, sel houden dat convent tsGravenzand van die missen, memorie ende pitancie voirsz. Maer na dode van joncfrou Alijt ende Elija voirn. so sel dat convent vrij ontfangen ende behouden vande renten comende van den landen jairlics van die missen, memorie ende pitancie seven £ grooten vlaems. Ende wes dair over blijft boven die seven £ grooten voirsz. ende boven die costen van inmanen ende boven die vier £ hollants pajments die jairlics gaen sellen tot Wtrecht, sel dat convent gehouden te wesen te deijlen ende distribueren tot vier stonden alle jairs als men die memorie doen sel als voirsz. staet tot ewige tijde den rechte armen 10 pont in broot, scoen of clederen alst alre salichste wesen sel tot salicheit mijnre zielen mijnre ouderen ende alle zielen die an mi ten afteren wesen mogen. In welck ic belaste die consciencie vanden broederen de convents voirscreven. Voirt so is mijn wterste wille waert dat Elija mijn zoen voirsz. mit dese drie off vier £ grooten die hij jairlics sijn leven lanc vanden convent voirsz. ontfangen sel, niet te vreden en woude wesen ende den broederen vanden convent voirsz. moeijnesse doen wilde ende dese jegenwoirdige mijn wterste wille in desen brieff begrepen, of alle andere testamenten, makingen ende wterste wille die ic onder mijn zegel of voir notarius ende tugen of voir mij priester in mijn sacrament int wterste van mijn leven gevende maken mochte te nieten maken wilde of poochde mitter daet in eniger manieren, dat hij alsdan terstont die renten voirsz. verbuert sel hebben ende dat convent voirsz. sel alsdan terstont gehouden wesen die rente die hem sijn leven lanc bueren soude te deijlen den rechten armen 10 pont als voirsz. Ende niet te minne dese iegenwoirdige mijn wterste wille ande alle andere testamente ende wterste willen ende ordinancien als voir van wairde te bliven, want hij wel vernoecht ende voldae is van sulcke ernisse, besterfenisse ende goeden als hem van mi ancomen ende besterven soude mogen tot sijne porcie toe diemen hiet legittiam ende veel meer. Also

in voirleden tijden Elias mijn zoen ende joncfrou Baerte van Amerongen mijn wijff ende moeder van Elias voirn. dat huijs van Amerongen vercoft ende overgegeven hebbe buten weten, wille ende consente van mi die hair rechte voicht was, twelck ic namaels weder mit groten costen vercregen ende mitte rechte gewoonen hebbe. Van welcken huijs ende goeden na desen die selve Elias mijn zoen ontfangen heeft ende noch ontfangen sel van Willem van Zwieten procureur van Hollant die somme van seven hondert ende vijftwintich rijns gulden. Ende want dit mijn wterste wille is ende begeerte ende alle punten dair inbegrepen vaste gestade ende van goede wairde houden wil ende van minen erven ende nacomelingen gehouden wil hebben sonder des te verbreken in enige punten of hem des te verweren mit enigen rechte geestelic of waerlic, so heb ic Gerijt van Culenborch bastaert voirn. mijn naem onder desen brieff mit mij selfs hant gescreven ende mijn zegel an desen brief gehangen. Ende om die meerre zekerheit wille gebeden den eerbairen meester Tijelman Heijnricsz. provisoer ende deken van Delflant, dat hij desen brieff mit sinen zegel ten zaecken mit mi bezegelen wille, die welcke ter bede van mij desen brieff mede bezegelt heeft ende sijn zegel ten zaecken hier angehangen. Gescreven opten vijften dach van meije int jair ons heeren dusent vierhondert drie ende tseventich.

Van Vredenburg inventaris 267.

Wij Sijmon Dammaesz. ende Jacob van Bleijswijc Gerijts soon scepenen in Delft oirconden dat Pieter Pietersz. heeft vercoft Lijsbet Pieters dochter de begijn ende opgedragen voir ons in vollen gerecht twintich scellingen hollants pajmente, staende op een huijs ende erve gelegen int Noorteynde, an die westzijde vanden Nijen Delff, alre naest Jan Diertsz. huijs ende erve an die noortsijde ende alrenaest Willem Florijsz. huijs ende erve an die zuijtsijde, streckende uten Delf an Willem voirscr. erve. In te nemen alle jaer tot meije dage. Ende Pieter voirscr. loift Lijsbet voirsz. dese renten te waren als recht is, niet dair voir up te staen dan drie pont hollants siairs (.....) ons seijt. Int jair ons heren 1400 zes ende vijftich sdijnxdagen up ten 15e dach in mairte.

Wij Pieter Arent Rutgaerts zoon ende Wigger Pieter zoon scepenen in Delft oirconden dat Lijsbet Pieters dochter die begijn mijt haer voechs hant heeft vercoft tconvent vanden Regulieren buijten tsGravenzande ende opgedragen voir ons in vollen gerechte alle dese renten in allen manijren ende voirwairden als dese doirsteken brieve inhoud. Ende Lijsbet voirscr. mijt hair voechs hant loift tconvent voirscr. dese renten voirsz. te waren als recht is. Int jair ons heren 1400 een ende tachtich duijnsdaechs opten 21e dach in mej.

Van Vredenburg inventaris 268.

Wij deken ende ghemeen capittel sinte Adriaens tot Naeldwijc kennen ende lijden mits desen voir ons ende onsen nacomelingen sculdich te wesen den heijligen geest tot sChravensande acht ponde hollants siaers ewige renten. Te betalen jairlix tsinte Jans misse off vijftien dagen daer nae onbegrepen. Den selven heijligen geest gemaect om den armen aldaer te decken in tijden als zijt best te doen sullen hebben bij heer Henric heer van Naeldwijc etc. zaliger gedachten. Welcke acht ponden siaers wij mits desen den selven heijligen geest bewijzen ende versekeren opt lant te Made bij Delff gelegen, groet vier ende viertich margen ende opter Made werff, twelc al tsamen an ons gecomen is bij testamente heren Heinrics van Naeldwijc voirn. zaliger gedachten tot veel testamenten ende voert op alle onse gueden landen ende renten die wij nu hebben of noch namels vercrigen mogen. In kennissen der waerheijt hebben wij deken ende capittel voorn. desen brieff bezegelt mit onsen ghemeenen capittels zegel hier an gehangen. Int jaer ons heren duijsent vierhondert seven ende tnegentich twintich dagen in junio.

Van Vredenburg inventaris 270.

Wij burghemeesters ende scepenen der stede van sGravensande oirconden ende kennen hoe dat voer ons ghecomen is Bertholomees Janszoon onse mede poerter ende verlijde wel ende wittelick sculdich

te weesen den prior ende gemeen convent der Regulieren van Bethanien binnen sGravensande twintich stuvers siaers, die een helft ewige renten ende die ander helfte losrenten, alle jaers verschijnende tot sinte Maertijns misse inden voer winter. Welcke voersz. renten hij heeft verseeckert ende veronderpant op sijn huijs ende erve daer hij nu ter tijt tinne woent, staende binnen onse stede bijde vaert. Ende hevet belegen op die noortzijde heer Dirck Sproncksz. ende die plaet op die zuijtsijde die hoflaen opt westeijnde sheeren heerstraet ende opt oesteijnde die Regulieren voersz. Des soe ist voerwaerde dat men die helft vanden voersz. renten sel moghen lossen tot alre tijt wanneer dat men wil mitten verschenen renten nae beloop des tijts ende mit vijftien ponden hollants. Ende dat daer omme want die voersz. thien stuvers sijn vermindert van vijftien stuvers tot thienen toe naer inhoud vanden ouden brief. Ende hier mede sellen tot nijet weesen alle die renten dien voersz. convent der Regulieren hadde staende op een huijs ende erve daer Boeckel Adriaensz. in plach te wonen, staende binnen onser stede an die Lange straet, streckende tot anden Achterenwech ende hevet belegen ande suijtzijde Corstant Jacobsz. ende an die noortzijde Garbrant Claesz. Alle dijnck sonder arch ofte list. In kennesse der waerheit soe hebben wij desen brief vuythangende bezegelt mit onser stede zegel. Opten laetsten dach van februario inden jaere ons heeren dusent vijfhondert twie ende twintich.

Van Vredenburg inventaris 271.

Wij schout, burghemeesters ende scepenen der stede van sGravensande oirconden ende kennen als dat voir ons ghecomen is Jan Sproncksz. ende verlijede wel ende wittelick vercoft te hebben den prior ende ghemeen convente der Regulieren van Bethanien binnen sGravensande vijf ende twintich scellinghen hollants siaers losrenten, jaerlijcs verschijnende tot Corsmisse. Welcke renten hij heeft veronderpant ende verseeckert op een huijs metten erve staende binnen onser voersz. stede anden Ommeloop opten hoeck, ghenoeemt die Valck ende hevet belegghen an dat noorteijnde Jan Willemsz. Leeuwen, an die oestzijde Allaert Gherijtsz., ande westzijde ende upt zuijteijnde sheeren heerstraet. Ende hier mede sel doot ende tot nijet weesen den ouden brief spreekende van twee ponden hollants siaers op dat selve huijs ende erve verseeckert wesende. Des soe ist voerwaerde dat men dese renten sel moghen lossen tot alre tijt alst Jan Sproncksz. of sinen naecomelingen believe sel, elcken pennijnck mit sestien penningen ende mitten verschenen renten nae beloop des tijts. Alle dijnck sonder arch ofte list. In kennesse der waerheit soe hebben wij desen brief vuythanghende doen bezegelen mit onser voersz. stede zegele. Opten neghentienden dach van februario inden jaere ons heeren dusent vijfhondert seven ende twintich.

Van Vredenburg inventaris 272.

Wij Jan Arentsz. burghemeester ende Jacob Jansz. scepen der stede van sGravensande oirconden ende kennen hoe dat voir ons ghecomen sijn Heijnrick Pietersz. voer hem selven ende inde macht van Cornelij Pietersz. sinen broeder, Dirck Pietersz. ende Cornelij Enghelsz. alle te samen erfgenamen van Machtelt Pieters dochter baghijn opten baghijnhove tot sGravensande ende verlijden ghesamender hant wel ende wittelick vercoft te hebben den bewaersteren vanden baghijnhove tot sGravensande ende dat tot behoef van den ghemenen convente twee ponden hollants siaers erfelijcke ende ewighe renten dien deselve Machtelt Pieters dochter ghemeen hadde mitten voersz. baghijnhove, te weten in eenen brief van thien ponden hollants siaers dien Sijmon Dirck Jansz. vercoft hadde den bewaersters van voersz. baghijnhove naer inhoud vanden scepen brief dien daerof is, daer Machtelt Pieters dochter voersz. twee ponden hollants siaers in hande. Welcke twee £ hollants siaers dese voersz. erfgenaemen hebben opghedragen ende op die genoemde bewaersteren ende baghijnhove tot sGravensande voersz. als vrij eijgen goet. Ende bekennen daer of wel betaelt ende voldaan te wesen den lesten pennijnck mitten eersten. Alle duyck sonder arch ofte list. In kennesse der waerheit soe hebben wij desen brief vuythangende besegelt mit onser voersz. stede zegel. Opten 29e dach van maert inden jaere ons heeren dusent vijfhondert seven ende twintich.

Los briefje:

Dit zijn de rente brieven van Pieter Florisz. Koock ende staen opte woninghe van IJsbrant Jansz. inde Made.

Inden jare 1500 ende 10 meij advenant sijn dese renthen gecoft in manieren na bescreven ende sijn ewijghe renten.

Inden eersten voir Jan Jansz. testament £ 3½ hollants, dair voir gegeven £ 89 ende 1 quartier.

Ten anderen Lijsbeth Claesdr. voir hoir testament £ 1½, dair om gegeven £ 38 ende 1 quartier.

Ten derde Machtelt Pijetersdr. testament £ 1½, dair om gegeven £ 38 ende 1 quartier.

Ten 4e thoff selver gecoft £ 3½, dairom gegeven £ 89 ende een quartier.

Dit is gescreven wt een out register gebonden (...)ten mit vuijl pampijer, dair boven op een cruijs staet ende begint mit jair 1500 ende een.

Wij scepenen tot Monster doen condit allen luijden dat voir ons quam Sijmon Dircx Jansz. ende lijde voir hem ende sijn erven vercoft te hebben mits desen die bewairsters tot tsGravensande ende haren nacomelingen tot behoef van dat bagijnhoff aldair tijen ponden hollants tsiaers enen erfflick jairlicx verscinende up sinte Thomas dach voir Kersavondt. Welcker tijen ponden voirsz. Sijmon Dircxz. versekert voir hem ende sijn erven den voirsz. bewairsters ende haren nacomelingen op vier margin lants, leggende bij sijden sijn woenhuijs, staende an die Madeweicht daer die oestsijde off belegen heeft Sijmon Dircxz. veersloot bij sijn huijs, tsuijteijnde, die westzijde ende dat noirteijnde oick Sijmon selver mit eijghen ende erve van landen. Ende dese vier margin voirsz. waert Sijmon Dircxz. voir hem ende sijn erven vrij te sijn en onbecommert ten ewigen dagen voir datum tsbriefs ombelast als men vrij eijgen ende erve schuldich is te waren inden ban van Monster. Ende geviel inden betalinge jaerlicx eniger gebreken ten dage anden voirsz., soe sullen die bewairsters off haren ghemachtige dat recht mogen maken mit voir pandinge, tsij opten rechtdach off opten pacht dage anden voirsz. lande pachtende off an die vruchte dair op staende, off an die beesten dair op gaende. Voirt soe mogen die bewairsters voirsz. off haren macht hair recht aftervolgende opten huijzman off opten eijgen van dese voirsz. landen tot wat plecke ende mit wat rechte, tsij geestelick off wairlick, hem luijden ende haren naecomelinghen belijeven als sonder enige verweer mit rechte dair tegen te doen off doen doen. Ende van desen coop voirsz. kent Sijmon Dircxz. voir hem ende sijn erven voldaan ende wel betaelt den lesten penninc mitten eersten, ontfangen ende scoude hem allen ende haren nacomelingen dair van in als off quijt. In kennisse der wairheit hebben wij scepenen tot Monster desen brieff wthangende besegelt mit onse gemeen zegele. Int jair ons heren duijssent vijfhondert ende tijen upten twintisten dach in decembrij.

Van Vredenburg inventaris 273.

Wij broeder Gerrit Jacobsz. prior ende broeder Anthonis Pietersz. procurator vanden covente vande Regulieren tsGravensande keuren, belijen mits desen dat wij bij consente van ons gemeen convente consenteert, admitteert ende gegont hebben, consenteren, admitteren ende gunnen mitsdesen dat die bewaersteren vanden begijnhove tsGravensande betimmert hebben mit haer paters huijsinge omtrent een halve ruede lants up onse gasthuijs werve zulcx alst nu betimmert staet mit die pijlaeren int noorden achter aen den huijs responderende, wair voir tbegijnhof voirsz. gehouden sal wesen tot ewijgen dagen alle jaers tot Kersmis ons te responderen een halve st. Insgelijcx zoe bekennen wij Lijsbeth Matheusdr. ende Alijt Woutersdr. nu ter tijt bewaersteren vanden bagijnhove voirsz. bij consente van ons gemeen convente up alle den dicien ende voirwairden tvoirsz. erve accerteert ende betimmert te hebben. Toirconde van desen zoe hebben wij prior, procurator ende bewaersteren voirsz. gebeden Dirck Sproncxz. priester ende openbair notaris bijden Hove van Hollant approbeert, dat hij dese zedulle doer bede van ons allen onderteijckent heeft ende tot meerder zekerheit wij prior ende procurator elx bijzondere ende ick Lijsbeth Matheusdr. over mij selven ende doer bede van Alijt Woutersdr. mede onderteijckent hebben. Inden jaere 1500 drie ende dertich den negentienden dach in junio.

Van Vredenburg inventaris 274.

Wij Pieter Jansz. smit ende Cornelis Dircxz. Verhoel scepenen des gerechts van Wateringen doen condit allen luijden dat voir ons gecompareert sijn Dirck Joestsz. wonende inden ambacht van Wateringen als principael, Pieter Claesz. in Rijswijcker (hiec?), Lenaert Willemsz. wonende inde Pueldijck als borgen ende haer mede verbindende als principael elx een voir al als eijgen schult renuncierende tbuficium ordinis disponerende dat men den principael eerst soude moeten verwinnen ende excusseeren al eer men op die borgen zoude mogen geraecken, mitsgaders tbuficium divionis, verclaerende dat men die schult zoude mogen splitsen ofte dee;en als van den effecten van dien, eerst ende te voren wel onderwesen ende geïnstrueert sijnde. Bekennende sulcx ende inder qualite als boven voir haer haeren erven ende nacomelingen wel ende wittelicken vercoft te hebben ende vercopen mitsdesen den prior met sijn conventualen tot sGravezandt een iaerlix losrente van achtien ponden vijftien stuvers van veertich groet vlaems tpont, vrij gelt ende sonder commer van al datter op comen mach niet wtbesondert. Ende sullen verschijnen alle iaers opten eersten dach van meij. Waer off dat eerste iaer omme gecomen ende verschenen sal weesen int iaer 1500 ende tsestich gedurende so voirts van iaere te iaere ter tijt ende wijlen toe dat die voirsz. losrenten met dat hoeftgelt vandien mette verschenen iaerlix onbetaelde renten na tbeloop des tijts offgeloost ende gequeeten sullen weesen. Dat welck die voirsz. Dirck Joesten ofte sijnen borgen tot allen tijden sullen mogen doen mits teffens ende tot enemalen met gevalueerde gelde ende nade valuatie gepubliceert inden iaere 1500 negen en dertich. Te weeten een philips gulden voir vijff ende twintich stuvers, een goude gulden voir acht ende twintich, een vierijser tot vijftalff groet, een dubbelde stuver voir vier groet, een stuver voir twee groet ende in geen minder paeijmente dan een stuver. Ende als die comparant off sijnen borgen lossen willen deese voirsz. renten, sullen sij dien voirsz. prior inder tijt weesende een vierendeel iaers te voren waerschouwen. Ende deese voirsz. renten heeft Dirck Joesten voirn. als principael den voirsz. prior ende sijn convente verseeckert ende hijpotekeert op sijn woninge, huijs, scuijer, barch ende geboomte met noch vijftalff mergen lants gelegen inden voirsz. ambochte van Wateringhe daer die voirsz. huisinge opstaen ende heeft belegen op dat suijteijnde den heerwech, dat noerteijnde die Vliet, die oestsijde mijn vrou van Leeuwenhorst ende die kerck tot Wateringe ende aende westsijde Arien Maertensz. Ende voirts op haerluijden drie personen ende alle haeren gueden, roerende ende onroerende, gewonnen ende ongewonnen, waer die gelegen sijn in stede, dorpen ende daer buijten omme bij gebreck vande iaelix betalinge met dat hoeftgelt vandien datmen daer an ende kuer vandien soude mogen spreekken met willecoer recht ofte als van een erfpennijnck recht is ofte anders met alsulcken recht als dat den voirsz. prior ende convente off den houder van deese brieve bij sijne wille gepasseert dat eerst ende lest gelieven sal, mits hebbende heerlicke ende reale executie van den Hove van Hollant. Renuchierende voirts alle vrijheiden privilegien exceptien buficien ofte gratien van enigen princhen ofte heeren gegeven ofte gegeven te worden. Ende die voirsz. comparanten bekennen haer vande voirsz. coep al vernoecht, voldaan ende betaelt te weesen den lesten penninck met den eersten. Des so beloeffden die voirsz. Dirck Joesten deese voirsz. sijne borgen te ontlasten vande voirsz. borchtocht onder gelijcke verbant als voren. Alle dunck sonder bedroch. In kennisse des wairheits ende also wij scepenen voirsz. selver geen segel en gebruicken, so hebben wij begeert van den eersame Pieter Gerritsz. van Hoeff schout inden voirn. ambochte dat hij sijn zegel hier aen gehangen heeft. Opten 12e maij anno 1500 negen ende vijftich met ons scepenen onderteijckent

Van Vredenburg inventaris 275.

Wij Willem Claessen ende Cornelis Jaspersz. smidt schepenen der stede van sGravensande oirconden ende kennen dat voer ons personelicken gecompareert is arien Ariensz. timmerman ende bekende nu onlangs openbaer gecoft te hebben binnen der stadt Delff vande gecomitteerde van de heren Staten van Hollandt ende Westvrieslandt een boomgaerken groot ontrent hondert vijftien roeden, gelegen binnen der stede van sGravensande, gecomen vant convent ende ten huijden de voorn. coper volgende de brieff van vercopinge daer van verleent in date den twaelfden decembris anno 1500 vijffen tnegentich. Ende bekende voorts de voorsz. comparant opt zelve boomgaerken boven dandere penningen bij hem daer vooren op zekere termijnen belooft tzijsen lasten gehouden te hebben een jaerlicxe lossrente van vier ponden thien schellingen van 40 grooten tpont tsiaers, te betaalen jaerlicx

vrij gelts sondereenige cortinge nijettegenstaende eenige placcaten, resolutien ofte ordonantie ter contrarie in handen vanden rentmeester daer toe gecommiteert ofte te committeren. Daervan het eerste jaer renten omgecomen ende verschenen sal wesen Kersmisse anno 1500 zesse tnegentich. Ende voorts van jaere tot jaere totte efectuele afflossinge toe. Welcke afflossinge de voorsz. comparant sal mogen doen naer advenant den penninck zestien, mits teffens ende tenemael opleggende den hoofdsomme vandie met tverloop van de rente naer beloop des tijts met goede ganckbaeren ende gpermitteerde gelde alsdan (.....) de ganck hebbende. Ende mits oock alvooren den rentmeester die totten ontfanck van dese ende gelijcke rente inder tijt sal wesen gecommiteert daer van drie maenden te vooren waerschouwen desen anders nijet. Ende omme tgemeen landt van Hollandt tot voldoeninge vande conditien daer op tvoorn. landt is vercoft behoerlicker te versekere sod stelde hij comparant bij desen tot hijpoteeck vande voorsz. rente ende hoofdsomme van dien tvoorsz. gecofte landt omme bij gebreke vande jaerlicxe betalinge tverloop der voorsz. rente daer aen te mogen verhaelen met parate executie volgende de rigoreuse letteren executoriael ende zulcx men des gemeen lants pa..ingen gewoonlicj is te innen ende executeren. Toerconden hebben wij schepenen voornt gebeden den E. Jan Diricksz. Storm onsen jegenwoerdigen burgemeester dat hij deesen brief aldus met der stede zegel aldus vuythangende bezeegelt heeft den 21e maert anno 1500 ses ende tnegentich. Mij present.

Van Vredenburg inventaris 281.

Wij burgemeesteren, scepenen ende raide der stede van Delft oirconden dat die heiligeest meesters vanden heiligeest binnen Delft bij consente ende goetduncken van ons hebben wel ende wettelijck vercoft den convente der regularissen van Nazareth in Rijswijck achtien pont hollants siairs erflike renten die de heiligeest voirn. hadde upten landen dair tvoorsz. convente up begrepen ende getijmmert staet. Van welke coope die heiligeest meesters vanden heiligeest voorsz. hem bij consente van ons belien vandes heiligeests voorsz. wegen wel voldae ende betaelt, den lesten penninck mitten eersten. Des toirconde hebben wij onse stede zegel ten saken an desen brief gehangen. Upten negesten dach van meije int jaire ons heren 1400 twee ende tseventich.

Van Vredenburg inventaris 282.

Wij scout, scepenen ende gemeen buijer van Monster doen cond allen luijden dat wij mit goeder voirsienicheit ende wel beraden om sonderlinge oirbair ende porfijt der gemeenre orochije van Monster geconsenteert hebben ende consenteren voir ons ende onse nacomelingen dat alsulc erve ende lant als heer Dirc van Egmonde saliger gedachten in sinen leste live after liet, leggende inden ambocht van Monster, tot ewigen dagen vrij wesen ende blive sal van allen scote te gelden mitten buijren van Monster mit drie pont tsiairs hollants pajment ende niet meer, geliken alst dese laeste twintich jair voirleden geweest ende gegeven heeft. In kennissen der wairheit. Ende want die scepen van Monster niet langer hout dan jair ende dach ende wij scepenen ende buijere voorsz. selve geen zegel en hebben, so heben wij gebeden Jan Jansz. onse scout van Monster dat hij desen brief voir ons bezegelt heeft mit sinen zegel. Int jair ons heren dusent vierhondert twee ende dertich op den negenden dach in maerte.

Van Vredenburg inventaris 284.

De ridderschap, edelen ende steden van Hollandt ende westvrieslandt representerende den Staten vanden zelven lande, doen te wetene alzo Cornelis Jorisz. woonende tot Hazerswoude ons te kennen gegeven heeft dat hij suppliant is een schamel huijsman ende arbeijder belast mit wijff ende kinderen ende nijet anders hebbende dan hij mit zijnen arbeit is verdienende vuytgesondert een cleijn erfcken daerop hij woont waeraen naest gelegen was zekere erfthuijnken, toecommende de pastorije tot Coudekercke, breet ontrent anderhalve roede ende ontrent acht roeden lanck voortbrengende ten zess ofte seven jaren alst thoubaer is, ontrent seven gulden eens waertegens de costen van onderhoudenisse gedragen mosten werden. Ende ghemerckt hij suppliant als een schamel arbeijder genegen was

daeraen te wercken, verhopende met zijnen arbeit de voorn. costen inne te winnen ende zijn broot daeraen te verdienen. Versochte oijtmoedelijck dat ons gelieve ten aensien vande cleijnte van tvoorn. erffthuijnten ende van de groote costen die daeraen gedragen zullen moeten worden, hem suppliant te willen verghunnen ende vort geven tvoornoemde thuijnken voor eenen gracelijcken erffpacht. Soe ist dat wij gesien tadvijts vanden ontfanger Cornelis van Coolwijck den voorn. suppliant tvoorn. thuijnken groot ontrent vijfthien roeden in jaerlijcxen erffpacht ende op erffpachts recht gegundt ende vuytghegheven hebben, vergunnen ende gheven vuyt bij desen, midts daervooren jaerlijcx vuytreijckende ende betalende dertich stuvers aenden voorn. ontfanger Coolwijck off die inder tijt wesen zal. Lastende ende ordonnerende eenen zeghelijck dient aengaen mach, hen naer tinhouden van desen te reguleren. Behoudelijck dat den suppliant, zijnen erffven ofte actie van hem ofte van zijnen erffven vercrijghen aldaer nijet zullen mogen opstellen eenige tapperije. Ghedaen inden Haghe bijder onsen zegele hierop gedrukt den zessentwintichsten octobrie 1500 vierentnegentich.